

Enheten för inspektion

FÖRVALTNINGSAVDELNINGEN
UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Bilaga

RAPPORT
2006-02-22
SID I (14)

FÖRSKOLEINSPEKTÖRER

MARIANNE SJÖSTRÖM

TEL 508 33 609

KERSTIN FAGERSTRÖM CLARIN

TEL 508 33 680

Rapport från inspektionen på Förskolan Fantasia den 13 januari – 25 januari 2006

Ansvarig chef: Berit Ahlin
Adress: Vantörsvägen 225
Stadsdel: Älvsjö
Regi: Kommunal

Uppdraget

Enheten för inspektion har till uppgift att utvärdera den pedagogiska verksamheten och främja barns, ungdomars och vuxnas lärande genom att

- kontrollera måluppfyllelsen gentemot de nationella målen och förskoleplanens mål
- eftersträva en helhetssyn på utvärdering samt
- utifrån inhämtat faktaunderlag ge underlag till utvecklingsinsatser

Vi som inspektörer har genomfört vårt uppdrag genom

- inläsning av material som förskolan ställt till förfogande
- observationer på förskolans avdelningar
- intervjuer med ansvarig chef, personal och föräldrar

Faktaruta

Inriktning: Reggio Emilia inspirerad

Antal avdelningar: 4

Inskrivna barn: 70

Andel barn med annat modersmål än svenska: 15 %

Förskollärare: 3,9

Barnskötare: 5,3

Annan utbildning/utbildad personal: 2,6

Summa personal: 11,8

Barn per personal: 5,9

Andel förskollärare: 33 %

Avdelning	Avdelnings- typ	Antal barn per avdelning	Antal Fskl.	Arb.tid i tim.	Antal Bsk.	Arb.ti d i tim	Annan utb /outbild.	Arb.tid i tim.	Summa arbetstid i timmar
Nyckelpigan	3-5 år	21	1	37	2	75	1	8,5***	120,5
Trolle	3-5 år	21	1*	40	2****	71	1	8,5***	119,5
Ekorren	1-3 år	14	1	40	1	32	2	48**	120
Kotten	1-3 år	14	1	40	1	35	1	40	115
		70		157		213		105	475

* fritidspedagogutbildning

** ekonomibiträdet arbetar på avdelning ekorren två timmar/dag
måndag - torsdag

*** en person arbetar 17 timmar/vecka vilka fördelas på avdelningarna
Nyckelpigan och Trolle

**** en av barnskötarna är arbetslagsledare

Av förskolans 70 barn har för närvarande 11 barn annat modersmål än svenska.

På förskolan finns ett mottagningskök där maten tillreds av ett ekonomibiträde.
Förskolan är handikappanpassad.

I Förskoleplan för Stockholms stad finns ett mål att barngrupperna i staden
skall minska. Förskolan Fantasia har en strävan att minska antalet barn i
syskongrupperna till hösten 2006.

Förutsättningar och organisation

Förskolan Fantasia tillhör Älvsjö stadsdelsförvaltning och ligger på gränsen till
Fruängen som tillhör Hägerstens stadsdelsförvaltning. Förskolan tar emot barn
från båda stadsdelarna.

Förskolan är i en fristående byggnad med egen gård som gränsar till villatomter
och ett mindre skogsparti. Gården är stor och spännande, med skog, berg och
stora gräsytor som inbjuder till utforskande och lek.

Förskolan består av fyra avdelningar, två småbarnsavdelningar och två
storbarnsavdelningar. En omfördelning av avdelningarnas placeringar gjordes
hösten 2005 för att bland annat främja samverkan mellan avdelningarna.
Småbarnsavdelningarna placerades på varsin kortsida av huset och
storbarnsavdelningarna i mitten. Syftet var att främja samarbete mellan
småbarnsavdelningarna och storbarnsavdelningarna samtidigt som
storbarnsgrupperna sinsemellan lättare skulle kunna arbeta med tvärgrupper.

Varje avdelning består av två stora rum och ett litet, de inre hallarna på
avdelningarna är omdisponerade till lekutrymme. Efter en viss ombyggnad har
varje avdelning egen ingång.

Avdelningarna har stora, ljusa och väl tilltagna utrymmen för aktiviteter, lek
och vila. Inom förskolan finns ett gemensamt stort "rörelserum" och en
verkstad.

Förskolor och skolor i Älvsjö stadsdel är från år 2005, organiserade i två
områden, Södra barn- och ungdomsområdet och

Norra barn- och ungdomsområdet. Varje område leds av en rektor. Förskolorna leds av biträdande rektorer som är direkt underställda rektorn för området.

Förskolan Fantasia ingick tidigare i Herrängens barn- och ungdomsområde som numera är en del av Södra området. Efter omorganisation i stadsdelen fick förskolan Fantasia en ny biträdande rektor som ansvarar för förskolan Fantasia och ytterligare en förskola, båda ligger i Älvsjö.

Inspektionen omfattar endast förskolan Fantasia.

När förskolan Fantasia tillhörde Herrängen ingick förskolan i ett nätverk och hade tillgång till en pedagogisk handledare, vilket inte är fallet nu.

Ett förbättringsområde som anges i Fantasias verksamhetsberättelsen för 2005 gäller den höga sjukfrånvaron som förskolan haft. Både biträdande rektor och personalen berättar under intervjuerna att de har funnit en strategi för att arbeta med frånvaron tillsammans med företagshälsan och att det i dagsläget inte är något stort problem.

På varje förskola inom området finns en hälsocoach som ansvarar för olika friskvårdsaktiviteter inom förskolan.

I Södra Älvsjö har varje förskola en arbetslagsledare, som ansvarar för att hålla morgonmöten, ordna vikarier och fakturor. Arbetslagsledaren är en av avdelningspersonalen, ingen extra tid är avsatt för uppdraget. Däremot ges lönekomensation för uppdraget. Det innebär att den avdelningen där den personen arbetar, i realiteten har mindre pedagog timmar än vad som framkommer i tabellen ovan.

Mötesformer och planeringstid

Biträdande rektor, för förskolorna och skolorna i Södra området träffas gemensamt med rektor en gång i månaden. De biträdande rektorerna för förskolorna träffas en gång i månaden med rektor.

Arbetslagsledarna i området träffas gemensamt två dagar/år tillsammans med biträdande rektorer.

Under året har förskolan 10 arbetsplatsträffar (APT) som leds av biträdande rektor och är ca 1 timme. Efter APT har förskolan personalmöte då de diskuterar verksamhetsfrågor.

Varje morgon träffas en från varje avdelning tillsammans med arbetslagsledaren för att gå igenom dagen och kommande vecka, vad det gäller bemanning och barnantal.

Alla ekonomibiträden i södra område träffas 1 gång/månad, för att utbyta erfarenheter och ge varandra stöd i arbetet. Ingen ledningspersonal finns med på köksmötena, mötena protokollförs.

På förskolan finns en Arbetsgrupp (AG) bestående av en representant från varje avdelning som sammankallas vid behov, varje representant deltar under ett läsår. I AG behandlas och fattas beslut om bland annat verksamhetsberättelse och verksamhetsplan.

Enligt Förskoleplan för Stockholms stads skall personal ges tid för planering och reflektion dels individuellt, dels i arbetslag.

All personal har avdraget 1½ timme/vecka för planering och möten. Avdelningsmöten har personalen på kvällstid en gång/månad, då de bland annat har barngenomgångar som ligger tillgrund för den fortsatta planeringen av verksamheten på avdelningen och för förskolan som helhet.

Planeringstiden på förskolan är inte schemalagd utan personalen tar tid när det finns utrymme under dagen.

Enligt förskolans verksamhetsplan för 2006 är målet att alla medarbetare ska hitta tid för att få ut 4 timmar planeringstid/vecka.

Under samtal med personalgruppen framkom att de, trots att det råder ett tillåtande förhållningssätt mellan personalen, anser de att de behöver ha den individuell och kollegiala planeringstiden schemalagd. Detta för att kunna säkerställa att förskolan arbetar efter de mål personalen har satt upp för verksamheten.

Att arbeta fram en struktur för personalens planeringstid anser vi vara ett utvecklingsområde för förskolan.

Förskolan stänger 4 dagar/år för planering och utbildning.

Kompetensutveckling

Biträdande rektor har medarbetarsamtal en gång/år med samtlig personal. Samtalet startar med ett lönesamtal. Under samtalen diskuteras personalens behov av kompetensutveckling. Individuella kompetensplaner saknas men enligt biträdande rektor kommer kompetensplaner att arbetas fram.

Förskolan har som inriktning att arbeta Reggio Emilia inspirerat, alla i personalgruppen har en grundkurs i Reggio Emilias pedagogiska filosofi. Förskolan prioriterar att personalen fortbildar sig inom området.

Personalen arbetar mycket med att fotografera verksamheten med digitalkamera. Det har inneburit att personalen behöver vidareutbildning i datoranvändning vilket ska ske under 2006.

En personal på förskolan deltar i en barnskötarutbildning en dag/vecka. En annan går en 20 veckors kompetensutbildning för utbildade barnskötare. Dessa utbildningar anordnas av Kompetensfonden.

Inför arbetet med Verksamhetsplanen 2007, som ska starta under våren -06, ska all personal på förskolan Fantasia gå på en gemensam föreläsning "Med Läroplanen på fickan".

Den kompetensutveckling som erbjuds personalen sammanfaller med förskolans mål vilket vi anser vara en styrka för förskolan.

Förskolans resultat – styrkor och svagheter

Uppdraget som inspektör är att undersöka och utvärdera förskolans resultat.

Med resultat menas här förskolans förmåga att sträva mot de nationella målen för förskolan samt efterleva de riktlinjer och krav som finns i styrdokumentet. Detta är nedan redovisat under rubrikerna från Läroplan för förskolan (Lpfö 98) Förskoleplan för Stockholms stad – *"normer och värden"*, *"utveckling och lärande"*, *"barns inflytande"*, *"förskola och hem"*, *"samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet"* och förskolans styrdokument.

Styrkor

Inspektionen av förskolan Fantasia har visat att förskolan utmärks av bland annat följande styrkor:

- Kompetensutvecklingen sammanfaller med förskolans mål.
- Personalens förhållningssätt och förmåga att stödja barnens empatiska och sociala förmåga.
- Arbetet med barn i behov av särskilt stöd.
- Arbetet med barns inflytande.
- God samverkan med föräldrarna.

Svagheter

Inspektionen visar att det finns vissa områden där förskolan Fantasia uppvisar brister, bland annat följande:

-
- Strategier för jämställdhetsarbete saknas.
  - Strategier för modersmålsstöd saknas.

Förskolans styrdokument

Enligt Läroplan för förskolan, Lpfö 98 skall: *"förskolans verksamhet planeras, genomföras, utvärderas och utvecklas i förhållande till de uppställda målen i läroplanen"*.

Inför inspektionen har vi tagit del av verksamhetsplan och budget 2006, verksamhetsberättelse/kvalitetsredovisning 2005 samt handlingsplan för förskolan Fantasia läsåret 05/06.

Verksamhetsplan 2005 utarbetades av det dåvarande nätverket i samråd med den pedagogiska handledaren, där två personer från förskolan Fantasia ingick. Verksamhetsplanen för 2006 grundar sig i stort på verksamhetsplan för 2005 beroende på att biträdande rektor tillträdde under 2005 och prioriterade andra områden i arbetet på förskolan.

Förslag till verksamhetsplan 2006 skrevs av den biträdande rektorn och diskuterades i förskolans AG (arbetsgrupp). Diskussioner om verksamhetsplanens innehåll fördes också med övrig personal. Vid inspektionen uppgav personalen att de känner sig delaktiga i framtagandet och innehållet i förskolans styrdokument.

Verksamhetsplanen innehåller förskolans verksamhetsbeskrivning, mål och miljöpolicy.

Förskolans verksamhetsidé är formulerad: - Barn och föräldrar ska vara nöjda med förskolan och känna sig trygga i vår verksamhet. - Barnen ska fungera i grupp. - Barnen ska bli sedda och uppmärksammade. - Barnen ska bli självständiga. - Barnen ska utveckla sin förmåga att visa respekt för allt levande och visa omsorg för sin närmiljö.

Enhetens åtagande, arbetssätt och uppföljning finns också angivet.

Verksamhetsplanen har, inom de områden som anges, tydliga kopplingar till Lpfö 98. Dock saknas läroplanens mål som rör området "samverkan med förskoleklassen, skolan och skolbarnsomsorgen".

I verksamhetsberättelsen 2005 anges åter samtliga åtaganden och arbetssätt. Efter varje åtagande och arbetssätt finns kommentar, analys samt förbättringsområden.

De förbättringsområden som anges i verksamhetsberättelse/kvalitetsredovisning 2005 finns inte överförda till verksamhetsplanen 2006. Vid inspektionen tog vi inte del av några avdelningsplaneringar som följer enhetens mål.

Förskoleplan för Stockholms stad är känd av personalen men har inte diskuterats i personalgruppen.

Enligt förskolans biträdande rektor kommer arbetet med att utforma 2007 års verksamhetsplan att påbörjas under våren 06 och genomarbetas på ett mer grundligt sätt.

Vi anser att dokumentens nuvarande upplägg vad gäller mål, arbetssätt och uppföljning i verksamhetsplanen och analys, resultat och förbättringsområden i verksamhetsberättelsen ger en tydlig bild av förskolans arbete. En översyn behöver dock göras av samtliga dokument så att utvecklingsområdena blir

överförda från verksamhetsberättelsen till kommande verksamhetsplan samt att avdelningsplanerna bifogas.

Att utveckla förskolans styrdokument samt att implementera stadens Förskoleplan i personalgruppen anser vi vara ett utvecklingsområde för förskolan.

Normer och värden

Enligt Förskoleplan för Stockholms stad ska arbetet i förskolan präglas av öppenhet, respekt och omsorg om det enskilda barnet.

I förskolans verksamhetsplan 2006 beskrivs arbetssättet för att få till stånd ett gott arbete med värdegrundsfrågor.

Södra Älvsjö barn och ungdomsområde har en formulerad värdegrund:

Trygghet - känna sig trygg med sig själv, andra och sin omgivning.

Självrespekt - att tro på sig själv och våga stå för sina åsikter.

Respekt - för andra, andras åsikter och olikheter.

Ansvar - för sitt eget lärande.

Lust och glädje - för sig själv och andra.

Enligt biträdande rektor kommer förskolan att utgå från den av stadsdelen formulerade värdegrunden i förskolans läroplansdiskussioner. En värdegrund för förskolan Fantasia ska också utarbetas.

I förskolans dokument står att förskolan är Reggio Emilia- inspirerad. Arbetssättet på förskolan beskrivs utifrån Reggio Emilias sätt att tänka, där förhållningssätt och innehåll utgår från barns utveckling, lärande och mognad.

Personalen gav exempel på sitt förhållningssätt när de vid samlingen frågar barnen vad de vill göra, lyssnar till barnens synpunkter och uppmuntrar barnen att stödja och hjälpa varandra. Både biträdande rektor och personalen framhöll vikten av ett gott och respektfullt förhållningssätt mot barn, föräldrar och mot varandra. Vid inspektionen kunde vi se olika exempel på detta. Vi såg att personalen var uppmärksam på varje barn, gav barnen utrymme i gruppen, uppmuntrade och berömde barnen.

Vi anser att personalens goda förhållningssätt som också stödjer barnens empatiska och sociala förmåga är en styrka för förskolan.

Jämställdhet

Enligt Förskoleplan för Stockholms stad "ska förskolan motverka stereotypa könsroller, aktivt arbeta för jämställdhet och ge flickor och pojkar samma möjligheter."

I verksamhetsplanen saknas en beskrivning av hur förskolan skall ge flickor och pojkar lika möjligheter. Även i stadsdelens övergripande värdegrundsdocument saknas strategier för ett jämställdhetsarbete. Vid inspektionen framkom att personalen inte har diskuterat hur de ska arbeta med jämställdhet på förskolan.

Då förskolan saknar strategier för jämställdhetsarbete anser vi det vara en svaghet och ett utvecklingsarbete för förskolan.

Barn i behov av särskilt stöd

I verksamhetsberättelsen 2005 har åtagandet angående barn i behov av särskilt stöd, analyserats och resultatet är formulerat som ett förbättringsområde. I förskolans verksamhetsplan 2006 finns åter ett åtagande angående barn i behov av särskilt stöd där arbetssätt och uppföljning finns formulerat.

”Vi åtar oss att alla barn i behov av särskilt stöd ska få anpassade insatser så tidigt som möjligt”. Vad gäller barn i behov av särskilt stöd har resultatet av analysen överförs till nästkommande verksamhetsprogram.

Förskolan har strategier för hur de ska gå tillväga när de upptäcker att ett barn behöver extra stöd. Vid inspektionen beskrev personalen förskolans strategi där personalen observerar barnet och diskuterar sin tankar med biträdande rektor. En diskussion sker med föräldrarna på utvecklingssamtalet där man samtalar om vad som bör göras för att på bästa sätt stödja barnet. Om behov föreligger söks i samråd med föräldrarna verksamhetsstöd och en handlingsplan upprättas.

Vi anser att analysen av åtagandet för barn i behov av särskilt stöd i verksamhetsberättelsen som återfinns i förskolans verksamhetsplan, samt att förskolan har en tydlig strategi för detta arbete, är en styrka för förskolan.

Det mångkulturella uppdraget

Vid inspektionen framkom att personalen strävar efter och lägger stor vikt vid att se olikheter hos barn och vuxna som en tillgång. De hänvisar till den inspiration som de hämtat från Reggio Emiliass synsätt. Personalen beskrev att de försöker belysa olikheterna på ett positivt sätt, där man visar att alla får vara den man är. Vi kunde se att personalen väl lever upp till sina intentioner.

I övrigt har inte några specifika diskussioner pågått inom personalgruppen angående ett mångkulturellt arbete. Att finna strategier för det mångkulturella arbetet bör intensifieras.

Natur och miljö

I Förskoleplan för Stockholms stad kan man läsa: *”Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö och naturvårdsfrågor i syfte att barnen ska tillägna sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö. Ett ekologiskt synsätt ska prägla förskolan”*.

I verksamhetsplanen 2006 finns ett åtagande angående miljön. ”Vi åtar oss att under år 2006 minst 15 % av våra livsmedelsinköp skall vara ekologiska. Vi åtar oss att minska elförbrukningen och att tillsammans med barnen källsortera.”

Som arbetssätt anges att de ska källsortera och gå till miljöstationen tillsammans med barnen. Samtal ska ske mellan barn och personal gällande miljön, vilket man även anger som en uppföljningsmetod.

Vid inspektionen framkom att förskolan har gjort vissa förändringar i kosten för att bland annat minska barnens sockerintag. Förskolans ekonomibiträde i köket har diskuterat barns kostvanor i den ”köksgrupp” inom stadsdelen som hon ingår i. Även inom personal och föräldragruppen har kostvanorna diskuterats. Det har medfört en förändring av förskolans matsedel och firandet av barnens födelsedagar.

→ Vid inspektionen framkom att den källsortering som barnen är delaktiga i omfattar sortering av papper, glas, plast och metall. Ingen uppföljning har skett av miljöarbetet tillsammans med barnen, varför vi anser att förskolan inte helt uppfyller sitt åtagande och intentionerna i kommunala och nationella mål vad gäller miljö och naturvårdsfrågor.

Att vidareutveckla arbetet med natur och miljö till att även omfatta ett ekologiskt perspektiv ser vi som ett utvecklingsområde för förskolan.

Utveckling och lärande

I Läroplanen för förskolan (Lpfö98) betonas miljöns pedagogiska betydelse. *"Förskolan ska erbjuda barnen en trygg miljö som utmanar och lockar till lek och aktiviteter och den ska inspirera barnen till att utforska omvärlden"*. I Förskoleplanen för Stockholms stad står att *"rummets utformning både inom- och utomhus har en stor betydelse för kvaliteten i den pedagogiska verksamheten"*.

Förskolan Fantasias verksamhetsidé är omsorg, lärande och utveckling genom lek och utmaningar som genomförs utifrån enskilda barn och barngruppens behov, med inspiration av Reggio Emilias pedagogiska tankar.

→ I verksamhetsplanen beskrivs arbetssättet på förskolan som projektinriktat, vilket ska skapa bra förutsättningar för barns lärande. Under inspektionen kunde vi dock inte se något av förskolans pågående projekt vare sig i bild, text eller att personalen kunde berätta om något projekt.

Pedagogisk miljö

Personalen är medveten om miljöns betydelse och är lyhörda för vad barnen behöver för sin lek. Förskolan har under hösten förändrat avdelningarnas placering så att barn och personal bättre ska utnyttja lokalerna. Under samtal med personalen framkom att miljön fortfarande är under uppbyggnad vad det gäller möbler, material och dess placering.

Vid inspektionen såg vi, att det fanns material för lek, skapande, litteratur, bygg och konstruktionslek. Det mesta av materialet på storbarnsavdelningarna finns i barnens höjd vilket underlättar för barnen att göra egna val och att de inspireras till olika aktiviteter. Personalen beskrev vid samtalet att de tillsammans med barnen förändrar miljön efter lekens inriktning. På storbarnsavdelningarna pågår ett arbete med att iordningställa stationer för bygg och konstruktionslek.

→ Ett mindre rum på varje storbarnsavdelning är planerad för rollek. Materialet är dock inte så lustfyllt presenterat att de lockar till lek.

Gemensamma utrymmen för alla förskolans avdelningar är rörelserum och verkstad som användes flitigt. Avdelningen Nyckelpigan som har sin avdelning mitt emot rörelserummet, disponerar rummet även under vilan.

På storbarnsavdelningarna finns både låga och höga bord för barnen att välja att sitta vid. En av syskonavdelningarna har inrett en inspirerande skriv- och aktivitetshörna med låg skrivbänk där barnen själva kan ta för sig av materialet och arbeta i lugn och ro.

Båda småbarnsavdelningarna är utformade med två stora rum varav ett används som matsal med tre höga bord och stolar, en bokhylla med lite material, dock inte i barnens höjd. I det andra rummet som används som lektrum finns olika typer av material, rutschkana, bilar och bollar.

→ På förskolans småbarnsavdelningar var det sparsamt med material. Miljön stimulerar inte till utforskande och lärande.

→ Förskolan bör vidareutveckla den pedagogiska miljön, framför allt på sina småbarnsavdelningar, så att de lever upp till Lpfö98, Förskoleplan för Stockholms stad och sin egen verksamhetsplan.

Förskolans gård är utmanande och erbjuder möjligheter till varierande lek, vilket personalen uppmuntrar. Där finns stora ytor, lekställningar och berg att klättra i.

Pedagogisk dokumentation

Enligt Stockholms stads Förskoleplan *skall den pedagogiska dokumentationen synliggöra arbetet och lärandet i förskolan. Genom dokumentation i form av video, foto, texter och barns egna arbeten, får barn och pedagoger underlag för att reflektera över lärandet och utvecklingen.*

På alla fyra avdelningar finns tillgång till datorer, placerade i de inre hallarna. Barnen använder datorerna för spel och personalen för dokumentation.

Vid inspektionstillfället kunde vi se att avdelningarnas digitalkameror används flitigt, där personalen tar kort på vad barnen gör på förskolan.

Korten sätts sedan upp på väggarna, oftast ganska högt. Personalen motiverar placeringen med att föräldrar lätt ska kunna se bilderna. På avdelningarna gör personalen ibland bildspel om dagens verksamhet, som föräldrarna kan ta del av när de hämtar barnen, vilket är mycket uppskattat.

Vad gäller dokumentation kring det enskilda barnets utveckling och lärande har förskolan en portfoliopärm för varje barn där teckningar, foton och intervjuer samlas. Upplägget i pärmar är väl genomtänkt med rubriker; jag, jag kan, familj och kompisar, vad vi gör, jag tycker. Pärmar är placerade så att barnen har lätt att nå dem och vi såg vid inspektionen att barnen gärna visade och kommenterade sina pärmar.

Portfolion används som underlag då personal och föräldrar gör barnens individuella handlingsplaner och vid överlämnandet till skolan.

→ Förskolans dokumentation synliggör barnens arbeten, men endast i varierande grad när det gäller deras läroprocesser och utveckling.

→ För att bättre leva upp till förskoleplanens intentioner bör förskolan vidareutveckla strategier för den pedagogiska dokumentationen, vilket är ett utvecklingsområde för förskolan.

Språk och kommunikation

Vid inspektionstillfället berättade personalen att barnen är intresserade av bokstäver och ofta frågar hur ord stavas. Samtal om hur ord stavas kommer ofta upp vid matsituationen, därför har alfabetet satts upp nära matbordet.

Barnen uppmuntras att skriva och läsa. De stora barnen får hålla i samlingen och då får de ropa upp sina kamrater genom att leta reda på barnens namn på lappar som de sedan "läser" upp.

Personalen på en av storbarnsavdelningarna berättade att de har gjort "ordlådor" där barnen själva kan leta ord för att skriva en mening. Ex. mamma, kram, pappa mm.

Förskolans personal lägger stor vikt vid samtalet med hela gruppen och med det enskilda barnet.

På alla förskolans avdelningar finns tillgänglig litteratur för barnen.

Personalen framhöll vikten av högläsning, i stället för att använda kassetband/cd med inspelade sagor, för att kunna stanna upp mitt i sagan och prata om sagans innehåll med barnen.

För att barnen ska inspireras till logiskt tänkande och matematiska begrepp har storbarnsavdelningarna satt upp siffror på väggarna och i rörelselekar arbetar barnen med att lära sig begrepp som över, under, ovanpå, bredvid med mera.

Enligt Förskoleplan för Stockholms stad ska förskolan *"att utveckla språket hos barn med svenska som sitt andra språk, innebär att aktivt stödja modersmålet och att utveckla andraspråket svenska"*.

Enligt den biträdande rektorn, erbjuder inte förskolan modersmålsstöd och det är heller inte efterfrågat av föräldrarna.

Förskolan saknar strategier för att stödja modersmålet hos de barn som har svenska som andraspråk vilket vi anser vara en svaghet och ett utvecklingsområde för förskolan.

Barns inflytande

Enligt Lpfö 98 ska förskolan sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att förstå och handla efter demokratiska principer.

Förskolan Fantasia åtar sig att utifrån barns behov och intressen anpassa innehållet i verksamheten på ett sådant sätt att barn känner delaktighet och trygghet, samt stödja barn att i lek utvecklas individuellt och socialt.

Ett exempel på hur personalen arbetar med barns inflytande på storbarnsavdelningarna är att barnen en förmiddag/vecka får välja aktivitet, "barnens valdag". De aktiviteter som går att välja mellan är, utelek/innelek såsom danser, sång, gymnastik, massage eller verkstadsaktivitet.

Barnen väljer aktivitet på morgonsamlingen/när de kommer till förskolan.

Varje termin gör en av storbarnsavdelningarna en intervju med barnen i grupp där de skriver upp på blädderblock, vad barnen önskar göra under terminen. Personal och barn diskuterar sedan igenom vad som är möjligt och hur de kan genomföra de olika alternativen. En gemensam utvärdering görs av både barn och persona efter genomförd aktivitet.

På en av småbarnsavdelningarna får barnen välja plats vid matbordet, de får även välja om de ville vara ute eller inne under vissa förmiddagar i veckan.

På förskolan Fantasia har personalen valt att berätta och dokumentera vad barnen gjort vid dagens slut istället för att i förväg beskriva vad som ska göras. Detta för att verksamheten lättare ska kunna styras av barnens önskemål istället för att vara förplanerad av personalen.

Vi anser att förskolans genomtänkta och varierande arbete med barns inflytande är en styrka för förskolan.

Förskola och hem

I Förskoleplan för Stockholm stads står att föräldrar skall ges möjlighet till olika former av reellt inflytande och få vetskap om verksamhetens mål och hur det egna barnet utvecklas.

Förskolan har ett åtagande angående förskola och hem; ”vi åtar oss att lämna information så att föräldrar ges goda möjligheter till inflytande och att känna trygghet i verksamheten.”

När föräldrarna tackat ja till en plats på förskolan inbjuds de till ett informationsmöte där förskolan presenteras.

En informationsbroschyr om förskolan Fantasia och deras profil, det Reggio Emilia inspirerade arbetssättet delges alla föräldrar.

Inför inskolningen lägger personalen ner stor omsorg på att lära känna barnen, exempelvis får föräldrarna fylla i en ”tycka om lista”. Syftet är att möta varje familjs behov på bästa sätt.

Inskolningen varar ca. två veckor och efter någon månad erbjuds föräldrarna ett uppföljningssamtal. När barnen byter från småbarn till storbarnsavdelning har personalen en överinskolning som är väl genomtänkt.

Varje avdelning har ett föräldramöte/år, därutöver har förskolan gemensamma fester, Lucia, gårdsfest och dropp in kaffe.

I Älvsjö stadsdelsförvaltning finns ett centralt föräldraråd, där två föräldrar från södra och två från norra Älvsjö ingår. En av föräldrarrepresentanterna är från förskolan Fantasia.

På förskolan finns ett föräldraråd som ska bestå av två föräldrarepresentanter från varje avdelning att delta med den biträdande rektorn. Mötena protokollförs och anslås i hallarna på förskolan.

På varje avdelning finns en pärm med övergripande informationsmaterial till föräldrar. Pärmerna innehåller Läroplan (Lpfö98), Förskoleplan för Stockholms stad samt förskolans verksamhetsplan och verksamhetsberättelse. (uppdatering) En pärm för klagomål/ synpunkter fanns också på varje avdelning.

Varje avdelning skriver månadsblad med information om verksamheten på avdelningen, enligt önskemål från föräldrarna.

Älvsjö stadsdelsförvaltning genomför en föräldraenkät vart annat år för att säkerställa kvalitén på verksamheterna.

Vid inspektionen samtalade vi med tre föräldrarepresentanter som alla uttryckte, att de var nöjda med förskolans arbete. De var särskilt nöjda med den lugna atmosfären som råder på förskolan, lokalerna och den fina gården.

Föräldrarna beskrev, att personalen har genomfört omfördelningen av avdelningarnas placeringar på ett ”proffsig” sätt. Informationen är tydlig.

→ | Förskolan lever väl upp till sitt åtagande vad gäller samverkan med föräldrarna vilket vi ser vi som en styrka för förskolan.

Utvecklingssamtal

Föräldrarna erbjuds ett utvecklingssamtal på hösten och en uppföljning av utvecklingssamtalet på våren. Inför samtalet får föräldrarna information om innehållet så de har möjlighet att förbereda sig. Barnens portfoliopärm är en del av underlaget vid samtalet.

I anslutning till utvecklingssamtalet upprättas en individuell utvecklingsplan för varje barn.

Samverkan med förskoleklassen, skolan och skolbarnsomsorg

Enligt Lpfö98 så ska förskolan sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Enligt Förskoleplan för Stockholms stad ska övergången från förskola till skola innefatta vad förskolan har arbetat med, barnens behov och kompetens. Dokumentationen är här av avgörande betydelse.

Barnen på förskolan Fantasi väljer i huvudsak att gå till Herrängens eller Fruängens skola. Samverkan mellan förskolan och skolorna är olika.

Samarbetet med Herrängens skola innebär; förskoleklassens personal besöker förskolan då barnen får möjlighet att presentera sin portfolio som sedan följer barnet till skolan. Förskolebarnen besöker sedan skolan vid ett antal tillfällen. Föräldrarna erbjuds att delta i överlämnandesamtal som sker mellan förskolan och skolan.

Samarbetet med Fruängens skola sker till största delen då det handlar om barn i behov av särskilt stöd. Inget överlämnandesamtal sker med övriga barn. Skolan tar inte emot barnets portfolio. Den samverkan som sker är att förskolans barn bjuds in till att besöka skolan vid några tillfällen.

→ | Vi anser, att förskolan bör vidareutveckla och tydliggöra sina strategier för samverkan med samtliga skolor dit förskolans barn går för att säkerställa den pedagogiska kontinuiteten för barnen.

Områden att utveckla

För att förskolan skall nå en bättre måluppfyllelse bör följande utvecklingsområden prioriteras:

- Schemalägga planeringstid för personalen.
- Utveckla styrdokumentet och implementera Förskoleplan för Stockholms stad.
- Utveckla jämställdhetsarbetet.
- Utveckla arbetet med natur och miljö.
- Utveckla den pedagogiska miljön.
- Utveckla strategier för den pedagogiska dokumentationen
- Utveckla strategier i arbetet med att modersmålsstödet.
- Utveckla samverkan med samtliga skolor som barnen går till.

Till sist

Trots att vi i denna rapport framför en del utvecklingsområden är det vår uppfattning att det inom förskolan finns ett gott arbetsklimat med, engagerad och utvecklingsinriktad personal. Vi såg många goda exempel på ett fint förhållningssätt till barnen och en strävan att ge barnen inflytande. Sammantaget bedömer vi att förskolan utifrån ovanstående beskrivning är utvecklings- och förbättringsinriktad.

Stockholm 2006-02-22